

Caregiver Strain Index (CSI) (ontwikkeld door B. Robinson, 1983)

Instructie mantelzorg

Ik noem een aantal dingen op die voor kunnen komen bij mensen in een zelfde soort situatie als die van u. Wilt u me telkens zeggen of het volgende op u van toepassing is?

Vragen	Nee	Ja
1. Mijn nachtrust is verstoord.	☐	☐
2. Hem of haar helpen kost me nogal wat moeite en tijd.	☐	☐
3. Ik vind het lichamelijk zwaar.	☐	☐
4. Het beperkt me in andere dingen die ik wil doen.	☐	☐
5. Wij hebben onze dagelijkse manier van doen moeten aanpassen.	☐	☐
6. Wij hebben onze plannen moeten wijzigen.	☐	☐
7. Er zijn ook andere zaken waaraan ik mijn tijd moet besteden.	☐	☐
8. Emotioneel gedragen we ons anders ten opzichte van elkaar.	☐	☐
9. Het gedrag van mijn man/vrouw maakt me soms van streek.	☐	☐
10. Het is pijnlijk te moeten zien dat hij/zij een ander persoon is geworden.	☐	☐
11. Ik heb mijn werk/baan moeten aanpassen aan de situatie.	☐	☐
12. Ik word geheel door deze situatie in beslag genomen.	☐	☐
13. We leven onder financiële druk.	☐	☐

Instructie berekenen score

Tel het aantal keren dat de mantelzorger met “ja” heeft geantwoord, op. Dit is de score. In de onderstaande figuur kun je zien wat de score betekent. Hou er rekening mee dat het gaat om een globale inschatting en dat er sprake is van een momentopname. Als de mantelzorger regelmatig de lijst invult (bijvoorbeeld steeds op de eerste dag van een nieuwe maand), krijg je zicht op de belasting op langere termijn.

Let op dat je de zinnen niet mag veranderen. Deze vragenlijst is wetenschappelijk gevalideerd. Verandering van de vragen betekent dat de uitslag niet meer klopt. Er is een afkappunt, dat wil zeggen een score van zeven of hoger betekent overbelasting door mantelzorg. Wij hebben het als volgt ingedeeld in drie groepen:

Rood:	11-13 keer “ja”. Deze mantelzorger is zeer zwaar belast.
Oranje:	7-10 keer “ja”. Deze mantelzorger is overbelast.
Groen:	0 tot en met 6 keer “ja”. Deze mantelzorger is (nog) niet overbelast.

Wat meet dit instrument?

CSI staat voor Caregiver Strain Index, een vragenlijst waarmee overbelasting door mantelzorg gemeten kan worden. Het instrument is ontwikkeld in de Verenigde Staten van Amerika in 1983 door B. Robinson. De Caregiver Strain Index is één van de meest gebruikte (internationale) meetinstrumenten om belasting door mantelzorg te meten. Dit instrument is ook vertaald in het Nederlands. Het zijn dertien vragen die met ja of nee kunnen worden beantwoord. Er is een afkappunt, dat wil zeggen een score van zeven of hoger betekent overbelasting. Voordeel van dit instrument is dat het invullen nog geen vijf minuten kost. De CSI biedt veel voordelen omdat het snel en makkelijk af te nemen is.

Waar wordt de CSI gebruikt?

De CSI is bestudeerd door dr. Anne Visser-Meily, revalidatiearts bij het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Zij heeft voor de Nederlandse Hartstichting een onderzoek gedaan naar mantelzorgers van mensen die een CVA hebben gehad. Bij dit onderzoek zijn richtlijnen geschreven voor de ondersteuning van mantelzorgers. In principe is het instrument binnen de CVA revalidatie in heel Nederland geïmplementeerd. Het instrument is ook bruikbaar voor andere mantelzorgers van andere patiëntgroepen, zoals ALS en mensen met een neuromusculaire ziekte.

Is de CSI wetenschappelijk gevalideerd?

Ja. De CSI heeft een goede responsiviteit en betrouwbaarheid.

Literatuur

Burgwal-Bronger, L. van de, Visser-Meily, J.M.A., Post, M.W.M., Speelman, H.J., Tilburg-Steeneveld, J.C. van (2007). Ervaren belasting van partners van CVA patiënten in dagbehandeling van het verpleeghuis. Nederlands Tijdschrift voor Verpleeghuisgeneeskunde.
Robinson, B. (1983) Validation of a Caregiver Strain Index. Journal of Gerontology. 38: p. 344-348.
Exel, N.J.A. van, Scholte op Reimer, W.J.M., Brouwer, W.B.F., Berg, B. van den, Koopmanschap, M.A. & Bos, G.A.M. van den (2004). Instruments for assessing the burdens of informal caregiving for

stroke patients in clinical practice: a comparison of CSI, CRA, SCQ and self-rated burden.
Clinical Rehabilitation; 18: p. 203–214

Schure, L.M. (1995). Partners van CVA-patiënten: een onderzoek naar de gevolgen van een cerebrovasculair accident voor de partner van de patiënt. Proefschrift Rijksuniversiteit Groningen.

Visser-Meily, A. & Heugten, C. van (2004). Zorg voor de mantelzorg. Den Haag: Nederlandse Hartstichting.

Visser-Meily, J.M.A., Post, M.W.M., Riphagen, I.I., Lindeman, E. (2004). Measures used to assess burden among caregivers of stroke patients: a review. Clinical Rehabilitation, jrg. 18, nr. 6, p. 601-623.